

KAMMERtoner



www.kammerselskapet.no

**Michel van der Aa
Danish String Quartet til Trondheim
Maratonkonsert
Mesterklasser
Konsertkalender**

**Nr. 2, 2018
- årgang 19**



Velkommen til Ringve Musikkmuseum

Over 2000 instrumenter fra hele verden Spennende utstillinger Variert konsertprogram

Foredrag og kåseri

Naturskjønn beliggenhet

Kafé og butikk

Åpent hele året



Besøk temautstillingen vår:

Virvel og fanfare - norske militærkorps i 200 år



SE VÅRE NETTSIDER FOR
PRISER OG ÅPNINGSTIDER

SE KONSERTPROGRAMMET PÅ:
WWW.RINGVE.NO



MUSEENE I
SØR-TRØNDELAG

Christer Skog
FIOLINMAKER

Kjøpmannsgt. 44
7010 TRONDHEIM
Tlf. 73 52 93 91
Fax 73 53 33 06
www.fiolinmakern.com
post@fiolinmakern.com

ALT FOR STRYKERE UNDER ETT TAK

Besøk Trondheims mest
særpregede butikkløale!
Inngang fra Olavskvartalet
(gamle TSO-kantina) eller
fra Kjøpmannsgata.

30 års *personlig* erfaring -
Din garanti for kvalitet!



Styreleder har ordet

Årets høydepunkt for kammermusikkelskere i Trondheimsområdet er utvilsomt kammermusikkfestivalen, og dette preger selvsagt også denne utgaven av Kammer-toner. Noen får bare tid til en konsert eller to, men det beste er jo å skaffe seg festival-passet, med mulighet for å gå fra opplevelse til opplevelse. Husk at som medlem av Trondheim kammermusikalske selskap får du rabatt på festivalpass. Også årets festival byr på et rikholdig program med spennende festivalkomponist, Michel van der Aa, Danish String Quartet, Sharaka ensemble og Come Shine, for å nevne noen.

Hjemme hos konsertene har blitt en suksess til gjentakelse. Det er nå fjerde år på rad at festivalpublikum kan oppleve kammermusikk av beste merke i private hjem.

Vi må også minne publikum om TICC Akademiet som tilbyr en unik mulighet til å oppleve en samling internasjonale trioer i både masterklasser og konserter. Joseph Kalichstein er leder for akademiet, og instruktører er Danish String Quartet, Stockholm Syndrome Ensemble og klarinet-

tisten Kari Kriikku.

Men det er ikke bare festivalen som gir grunn til en ekstra kammermusikk-feiring. TrondheimSolistene fyller 30 år i år, og dette skal feires med en flott konsert med gamle og nye venner i Dokkhuset i november. Merk datoen. Konserten er i vår konsertkallender, som nå endelig er på plass igjen etter et års fravær. Konsertkallenderen gir mulighet til å planlegge framover, og merke seg viktige konserter i de kommende månedene.

Vi ønsker Trondheim kammermusikkfestival lykke til med årets arrangement, og håper at riktig mange av våre medlemmer får glede av festivalen.

God festival! God kammermusikkhøst!

Styreleder

Bli medlem i Trondheim Kammermusikalske Selskap og få

- medlemsavisen Kammer-toner fritt tilsendt hvert kvartal
- informasjon om konserter og arrangementer for kammermusikk
- tilbud om kammermusikkseminarer
- spesialtilbud på Trondheim Kammermusikkfestival
- medlemsrabatt på konserter i vår regi

Medlemskontingent pr. år:

kr. 250,- for enkeltmedlemmer
kr. 350,- for par
kr. 150,- for studenter og skoleelever

Kontingenten innbetales på konto:
9051 11 41779

NB: merk betaling med navn

Kontoens adresse:
Trondheim Kammermusikalske Selskap
Postboks 8867 Nedre Elvehavn
7481 TRONDHEIM

Fra styret i Kammermusikalsket:

Neste nummer av Kammer-toner vil foreligge medio oktober 2018. Konsertarrangører bør merke seg konsertkallenderen og melde inn konserter til Trondheim kammermusikalske selskap v/Marit Danielsen, marit@trondheimsolistene.no. **Neste frist: 1. november.** Kommentarer og stoff kan sendes til kammermusikalsket@gmail.com.

Forsidefoto: Nikolaj Lund

Vår tids Wagner

Tekst: Ole Einar Andersen

Michel van der Aa's musikk er som å få en «tusenmeter» rett i ansiktet. Han er en blendende lyskaster i samtidsmusikken, sier komponist Bertil Palmar Johansen. Bertil er en svoren fan av nederlenderen og roser kammermusikkfestivalen for å ha sikret seg en slik festivalkomponist.

– Michel har mange bein å stå på; han behersker komponering, studioteknikk, musikkteknologi, film/regi og tekst. Da står du rimelig støtt, og han behersker alt like godt, mener Bertil og beskriver van der Aa's musikk direkte mindblowing.

Vår tids Wagner

– Det er ganske lenge siden jeg ble oppmerksom på van der Aa. Jeg har jo jobbet litt med kombinasjon av film og musikk selv, og det var under «jakt» på ting som rørte seg på den fronten at jeg litt tilfeldig dumpet bort i noe av denne nederlenderen. Det traff meg umiddelbart og siden har jeg fulgt ham med stor interesse, glede og utbytte. Han er en særdeles spennende og kreativ komponist som ikke er redd for å ta i bruk utradisjonelle virkemidler, ikke minst i sine operaer, men også andre verk, sier Bertil

som mener å ha dekning for å kalle van der Aa for «vår tids Wagner» i måten å tenke musikk på.

– Jeg har anbefalt van der Aa, og er kjempeglad for at han blir årets festivalkomponist. Han er en av de tre-fire virkelig skarpe og store komponister i sin generasjon i verden, mener Bertil.

– Egentlig er det fantastisk at festivalen og alle dens gode hjelpere får det til. År etter år har «guttene» (kunstnerisk leder Sigmund Tvette Vik og tidligere daglig leder Vegar Snøfugl) vist en fenomenal teft i valg av festivalkomponister. Men én ting er å komme på store og spennende navn. Noe helt annet er å få dem «på kroken», men sannelig har de kommet, sier han.

– Det har gitt oss direkte møter med samtidskomponister og deres musikk som nesten skulle være «natursstridig» for Trondheim. Kammermusikkfestivalen har virkelig satt byen vår på det musikalske verdenskartet. Den regnes med, der ute. Det er øverste hylle, fastslår Bertil Palmar Johansen.

TILBUD TIL MEDLEMMER FRA TRONDHEIM KAMMERMUSIKKFESTIVAL.

Rabatt på Festivalpass.

Medlemmer: Kr. 1100,-

(Full pris: Kr. 1300,-)

Ta med kvittering for innbetalt medlemskontingent 2018.

Musikk for øye og øre

Tekst: Ole Einar Andersen Foto: Marco Borggreve



Michel van der Aa

Jeg gleder meg til at folk i Trondheim skal få se musikken min, sier den nederlandske komponisten Michel van der Aa som er årets festivalkomponist. Og han mener virkelig «se», ikke bare høre. Van der Aa er hyllet som en musikalsk multitasker. Noen har beskrevet musikken hans som en magisk maktkamp mellom video, elektronika og akustiske instrumenter.

– Musikk er alltid utgangspunktet. Jeg er først og fremst komponist, understreker van der Aa (48) i et Skype-intervju med festivalens hjemmeside. – Men jeg er en komponist som nekter å stanse med det du hører, fortsetter han. Noen ganger, ja ganske ofte, trenger musikken andre elementer, som for eksempel film, og elektroniske effekter/rytmer. For meg er

dette ekstra instrumenter som jeg trenger for å uttrykke noe jeg ikke klarer med bare de akustiske instrumentene, sier årets festivalkomponist. Derfor tok han også i 2002 et års pause fra komponeringen for å studere ved New York Film Academy. Han følte at hans tekniske og musikalske kunnskap og kompetanse ikke lenger var tilstrekkelig for arbeidet med stadig viktigere visuelle aspekter. – Jeg kunne ikke lenger uttrykke mine dramatiske ideer gjennom musikk alene, forklarer han.

Kunstnerisk leder i Trondheim Kammermusikkfestival, Sigmund Tvette Vik, begrunner valget av van der Aa slik: - Han er en komponist vi har fulgt med interesse i flere år, særlig etter han i 2010 skrev Up-Close for cello, video og strykere. Et helt fantastisk verk! Van der Aa passer også

perfekt til festivalens profil - og til Trondheim som teknologihovedstad. Han kombinerer musikk og teknologi med den største selvfølge, og New York Times skrev blant annet i en anmeldelse i fjor høst: «High tech meets high art...».

– Er det å skrive musikk en jobb eller et kall for deg?

– Begge deler. Skriveprosessen kan være en kamp, men å komponere, er for meg en biologisk nødvendighet; jeg vil si det så sterkt. Hvis ikke får komponert, får jeg ikke sove; jeg får vonde drømmer og føler meg uvel. Det er noe helt nødvendig som mangler. Å skrive musikk er en nøkkelingrediens i livet mitt, sier van der Aa. Kallet, den eventuelle høyere meningen, ligger i samarbeidet og møtet med fantastiske musikere, festivaler og publikum.

Vi intervjuet van der Aa rett før påske. Da var han akkurat kommet hjem fra USA og meget suksessfulle amerikanske førstegangsframføringer av hans fiolin-konsert med (og skrevet for) Janine Jansen i Carnegie Hall, New York, og hans opera «Sunken Garden» i Dallas, Texas.

– Musikken min er ikke mye spilt i Norge, erkjenner van der Aa når vi tillater oss å antyde at han ikke akkurat er musikalsk «kjendis» her til lands. Derfor setter han ekstra pris på invitasjonen til å bli festivalkomponist for Trondheim Kammermusikkfestival 2018. Det er en stor anledning til å få musikken min presentert for mange. Ærefullt også, legger han til, – med tanke på hvilke utmerkede og interessante kolleger som tidligere har vært festivalkomponister i Trondheim. Gjennom disse, blant dem Kaija Saariaho, hadde han allerede kjennskap til festivalen før henvendelsen kom.

Musikken trenger musikere

Minst åtte verk av van der Aa skal framføres under festivalen i september (se egen oversikt), og selv er han særdeles tilfreds med utvalget og programmeringen. Ambisiøs programmering fra festivalen, og et godt

tverrsnitt av musikken min, sier han. Han skal tilbringe hele festivaluka i Trondheim, og ser fram til møte med publikum og musikere. Noen av musikerne er velkjente for ham; de har framført hans verk tidligere. Andre kjenner han ikke av annet enn av omtale. Men han har full tillit til alle som skal framføre og tolke musikken hans i Trondheim. Festivalens omdømme for gode framføringer forsterker tilliten hans.

Michel fungerer uansett ikke som «politi» i forhold til framføring av egen musikk. Partiturene hans kan inneholde noen generelle instruksjoner, men ut over det stiller han utøverne temmelig fritt.

– Det er jo det spennende og flotte; nye utøvere gir nye tolkninger, innfallsvinkler og dimensjoner til musikken. De spiller mine noter, men skaper noe enda større. Musikk trenger tolkning. Musikerne er en del av den skapende prosessen. Jeg trenger musikere til å pushe musikken min det siste stykket – helt fram til publikum hvor den musikalske opplevelsen skal skje, sier han.

Jeg er ikke spesielt avantgarde

Van der Aa er blitt kalt noe av det mest spennende som rører seg på samtidsmusikkfronten. En musikkskribentguru som Alex «the rest is noise» Ross, sa det slik i The New Yorker (2016) i forbindelse med USA-premieren på verket Blank Out som også skal framføres i Trondheim: “Van der Aa is a master of many media. Rarely have modern techniques and ancient musical virtues coexisted more naturally”

Og når vi først er inne på internasjonal anerkjennelse, så kan vi fortsette med denne karakteristikken fra engelske The Guardian: “One of the most distinctive of the younger composers in Europe today. His ability to fuse music, text and visual images into a totally organic whole sets him apart from nearly all his contemporaries.”

– Hvorfor skal folk som ikke har hørt musikken din, kjøpe billett(er) til festi-

valkonsertene i Trondheim? Er det en nøkkel til musikken din?

– Min musikk er ikke spesielt avantgardistisk. Jeg vil heller kalle den åpen og direkte; blant annet inspirert av pop, rock, jazz og world music, sier van der Aa. – Blant «mitt publikum» er det mange som ikke er ny-musikk-folk, men de «connecter» og finner noe de liker. At musikken min i tillegg ofte har en visuell komponent, tiltaler mange og gjør den tilgjengelig på en annen måte. Det er rett og slett musikk som viser seg (bokstavelig talt) å appellere til mange; og det gjør meg både takknemlig og glad.

Som en mulig nøkkel, i alle fall en nyttig inngangsport, til hans musikk, anbefaler van der Aa folk å søke opp verket Up Close på YouTube (f.eks. denne linken med Sol Gabetta som solist: <https://www.youtube.com/watch?v=mgdE8zXKGk>). Up-Close er et verk som er karakteristisk og forteller mye om musikken min, sier han. I Trondheim skal Fredrik Sjølin være (cello) solist med TrondheimSolistene i dette verket.

– Har du som komponist noen forbilder fra tidligere tider, og eventuelle favorittverk?

– Vi har jo «gudelisten», med folk som Bach, Beethoven, Stravinskij, Ligeti, og flere. Det er konstante kjærligheter; men også Miles Davies og Kaia Saariaho bare for å nevne to helt på sparket. Favorittverk er helt umulig å velge. Det endrer seg hele tiden; avhengig av hva jeg selv jobber med, hva jeg tenker på, hva som skjer rundt meg og i verden, sier van der Aa.

Dette reflekteres også i spillelisten(e) hans; den er meget variert. – Ikke noe slår levende musikk. En live konsert er hver gang en original/unik der-og-da-opplevelse som du deler sammen med andre. Samtidig er jeg blitt veldig glad i strømmetjenestene og bruker de flittig. Teknologien har gitt oss direkte og enkel tilgang til et helt enormt og fantastisk musikkbibliotek. Det er en kilde til mange fine opplevelser, sier han.

– Når det allerede er skrevet så mye flott musikk. Hvorfor er det nødvendig og

relevant at det stadig skrives nytt?

– Fordi vi som komponister, utøvere og publikum må være i kontakt med vår tids DNA også musikalsk. Vi må skape noe nytt, forankret i vår tid. Det vil være merkelig og kunstig om ikke tiden influerer på musikken. Hver tid trenger «sin» musikk. Musikk handler også om kontekst, sier van der Aa.

– Derfor er det viktig og nødvendig at dagens musikk reflekterer mangfoldet i dagens (internasjonale) samfunn; ulike referanser, erfaringer er en berikelse, understreker han. Ikke minst må det banes vei for flere kvinner som skriver musikk.

– Gir det fortsatt mening å plassere/definere musikk i ulike båser og sjangere?

– Nei, det er veldig «old school»-tenkning. Musikk i dag er så sammensatt og så godt som alt drar veksler på hverandre. Det handler stort sett bare om god eller dårlig, sier van der Aa.

– Dagens publikum, og unge musikere, er veldig fleksible og open minded. Slik må det være.

Sjangere hører hjemme i en elitistisk tenkning hvor musikken hadde en annen rolle enn i dagens samfunn. Samfunnsendringer påvirker nødvendigvis hvordan vi opplever og bruker musikk. For meg handler det hele tiden om finne originale uttrykk og stemmer.

– Du har bakgrunn som rockegitarist før du studerte teknologi og komposisjon? Har det påvirket musikken din?

– Noe innflytelse har det nok hatt; du kan finne direkte referanser i beat og rytme, særlig innenfor den mer elektroniske musikken min, sier van der Aa. I det siste er det forresten blitt mer gitar, forteller han. I april skulle han faktisk selv spille gitar i urframføringen (og flere framføringer) av to nye verk han har skrevet; New York for vokal og gitar, og Dormant for klarinett, cello og gitar. Det var første gang på 15 år at han spilte gitar offentlig. En gammel drøm gikk i oppfyllelse.

– Tar du med gitaren til Trondheim?

– Det inngår ikke i planene, så langt, smiler Michel van der Aa på Skype.

Danish String Quartet til Trondheim

Tekst: Nicoline Strandskogen Hofgaard Foto: Marco Borggreve



Danish String Quartet har nådd store høyder i sin relativt korte levetid som ensemble. I 2005 vant kvartetten 1. pris og publikumsprisen i TICC, og etter en bratt suksesskurve er Danish String Quartet nå blant de største strykekvartettene på den internasjonale scenen. I 2018 kommer kvartetten endelig tilbake til Trondheim kammermusikkfestival!

Under Trondheim kammermusikkfestival 2018 gjester Danish String Quartet festivalen som en av de sentrale festivalartistene. Kvartetten skal spille konserter for Trondheims publikummet helt fra mandag til søndag med både tradisjonelt og nytt strykekvartettrepertoar, alene og med gjester. Blant de kvartetten skal spille sammen med er fjorårets TICC-vinnere, skotske Maxwell Quartet. Begge kvartettene er kjent for å være friske kvartetter som vinner publikums hjerter igjen og igjen.

- I 2005, for 13 år siden, vant dere både 1. pris og publikumsprisen i TICC. I 2017 gjorde Maxwell Quartet det samme. Hvordan tror dere det blir å spille sammen med Maxwell Quartet?

- *Maxwell Quartet er en meget spennende og fremadstormende kvartett som allerede har etablert et sterkt personlig uttrykk, og som vi gleder oss veldig til å møte og spille med. Vi kjenner dem ikke fra før, men ut fra det lille inntrykket vi allerede har kan vi ikke skjønne annet enn at dette må bli et svært godt musikalsk møte.*

Med fascinasjon for folkemusikken

Gjennom tidene er det mange komponister som har latt seg inspirere av tradisjonsmusikken og tatt med folkemusikalske elementer inn i verkene sine. Fjorårets festivalkomponist Sally Beamish er et godt eksempel på dette. Også Danish String Quartet har et sterkt forhold til folkemusikk,

nærmere bestemt den skandinaviske, og har ved flere anledninger tatt med seg den skandinaviske folkemusikken inn i et strykekvartettformat. Dette har etter hvert resultert i to album med musikk utelukkende basert på skandinavisk tradisjonsmusikk, begge utgitt på det anerkjente plateselskapet for samtidsmusikk, ECM (i Norge kanskje mest kjent for utgivelsene med jazzsaxofonisten Jan Garbarek).

- Hvor kommer deres store fascinasjon for folkemusikk fra?

- I Skandinavia har vi dype musikalske røtter, noe vi ser i den levende sang- og folkemusikktradisjonen som eksisterer i alle de nordiske landene. Det musikalske DNA-et som finnes her oppe og som vi alle føler en sterk tilknytning til, er derimot ikke en selvfølgelig del av repertoaret for strykekvartett, og det hadde vi lyst til å gjøre noe med. Det føltes som en naturlig oppgave for oss å søke oss til de musikalske fargene og uttrykkene som på én måte ligger oss så nært, samtidig som det nesten ikke finnes i vår «litteratur».

Cellist fra Trondheim

I 2008 måtte Danish String Quartet se seg om etter ny cellist, og valget falt på trønderske Fredrik Sjölin. Fredrik fikk som 6-åring sin første undervisning ved Trondheim kommunale kulturskole, og har siden studert ved Kungliga Musikhögskolan, Edsberg Musik-institut, der han sluttførte sine diplomstudier i 2007. Fredrik har vært sterkt medvirkende i folkemusikkutgivelsene til Danish String Quartet der han selv har komponert noe av materialet. Under årets festival blir han å høre både med Danish String Quartet og som solocellist på festival-komponist Michel van der Aas multimedieære verk Up-close.

- Hva er dine tanker rundt det å være solist på Up-close, Fredrik?

- Å gjøre Up-close på festivalen blir en kjempekul utfordring. Verket i seg selv er genialt satt sammen med sømløse over-

ganger mellom solist, orkester, lydspor og video, og har en sterk underliggende «Lars von Trier-aktig» thriller-følelse som setter dype spor helt fra begynnelsen. Både solo- og orkesterstemmer er veldig krevende å spille, og utover det skal det hele bindes sammen i ett stort uttrykk som til sammen skaper en historie. Men på samme måte som verket er krevende venter det en tilsvarende stor belønning i den andre enden som gjør at når vi først får satt dette sammen, så blir uttrykket vanvittig sterkt.

En reise til suksess

Etter å ha vunnet både 1. pris og publikumsprisen i TICC's andre utgave i 2005, har Danish String Quartet mottatt flere prestisjetunge priser. I 2011 mottok de Danmarks største kulturpris, Carl Nielsen-prisen, og i 2012 ble kvartetten utpekt til det prestisjefulle Chamber Music Society of Lincoln Center Two-programmet med oppstart sesongen 2013-2014. Danish String Quartet kjennetegnes av høyt teknisk og musikalsk spill, stor spilleglede, og en egen evne til å gjøre inntrykk på publikum. Kvartetens varemerke er friske og nye tilnærminger til det kjente strykekvartettrepertoaret. Ensemblet nyter stor popularitet og må sies å være blant de «hotteste» strykekvartettene på den internasjonale scenen.

- Gjennom de siste par årene har vi hatt en jevnt stigende etterspørsel, og det er vi riktig glade for. Det betyr mye for oss at folk verdsetter det vi holder på med og at konseptet «levende klassisk musikk» er noe som fortsatt har en verdi i samfunnet. Utfordringen er å få tid til alt. Tid er den ressursen vi må investere i for å kunne spille konserter, og det er dessverre ingen ubegrenset ressurs.

Men til Trondheim tar Danish String Quartet seg likevel tid til å komme. Gå ikke glipp av kvartetten – sjansen får du nesten hver dag under Trondheim kammermusikkfestival 24.–30. september 2018!

Maratonkonsert!

Tekst: Sangseksjonen, NTNU Institutt for musikk

Denne høsten gjennomfører sangseksjonen ved Institutt for Musikk, NTNU, konservatorieutdanningen, et av sine mest ambisiøse prosjekter noensinne. I anledning Grieg-året vil samtlige av Grieg sine romanser bli fremført i en maratonkonsert over to dager i Rådsalen på folkebiblioteket. Dette involverer alle sangerne som studerer ved konservatoriet.

Hvorfor?

Prosjektleder og professor i sang, Carsten Stabell forklarer: - Dette er et prosjekt vi har valgt å gjøre av flere årsaker, men først og fremst fordi det er 175 år siden Grieg ble født. Men også fordi vi mener det er bra for studentene å være med på et så stort prosjekt, der de må være klare for å synge hele dagen, to dager i strekk. De blir også kjent med hele Griegs sangskatt som består av henimot 180 sanger, der vi normalt bare får høre en liten del.

Hvordan skal dette gjennomføres?

Jeg mener det er et sted mellom åtte og ni timer musikk. Som man kan forstå er jo dette en kjempemaratone. Det hele kommer til å bli delt opp på to dager med to konsert-er hver dag, som igjen blir delt med en liten kaffepause. På hver av konsertene kommer alle studentene til å delta med en eller flere sanger, slik at publikum får høre alle sangerne våre, enten de velger å komme på en, to, tre eller fire konserter. I den store pausen som altså kommer etter den første konserten hver dag, vil det så bli mulig å kjøpe noe å spise og drikke. Så, som man kan forstå blir det en stor logistisk oppgave for vår dyktige produsent, Rakel Skaar Kristensen. For vår eminente pianist, Atmasukha Ananda, blir det også en voldsom oppgave, ettersom han skal spille på rundt 70% av alle sangene, stor takk til ham.

Givende og ambisiøst

Dette er jo et veldig ambisiøst prosjekt som

krever mye ressurser. Alle 17 sangstudenter er involvert, fire pianister - en student og tre lærere, og begge våre sangprofessorer. Men vi får igjen en veldig sangskatt av både kjente og ukjente sanger. Vi lærer at Grieg skrev for både norske, danske, tyske og til og med engelske tekster. Det er jo ganske opplagt, at blant 180 sanger er det meste ukjent. Mange vil kunne få seg en aha-opplevelse når de får høre kjente barnesanger som Lok og Fola, fola Blakken, og ikke gjenkjennende til Våren og Ved Rondane. Men også glade for å høre helt ukjente sanger som Op.2 og Op.4, som er sanger til tyske tekster. Man vil også kunne humre litt til den pompøse men helt ukjente Diktervise til tekst av den danske dikteren Otto Bentzon, eller den festlige historien om Dyre Vaa, som ror trollet over vannet.

Inspirerte studenter

2. årsstudent Iver Bogen er ikke skremt over omfanget av et slikt prosjekt:

«Jeg synes det er utrolig bra at vi har slike prosjekter for å grave opp alle de gamle sangene vi ikke har hørt, eller har glemt, og skape en bevissthet om all den nydelige musikken vi har i vårt land. Det er en veldig grei start med Grieg, og jeg kunne godt tenke meg å gjøre komplette prosjekter med flere komponister, flere grupper av komponister og stilarter. Det er et verdig og betydningsfullt prosjekt. Studentene føler også at dette er meningsfullt, de er veldig engasjerte. Vi kunne hatt et helt tilfeldig prosjekt der folk egentlig ikke brenner for det de synger. Men her har vi nydelige sanger, studentene elsker det, de elsker historiene gjennom diktene, ikke minst.»

Thea Bøgeberg Brix i 3. lot seg inspirere av NRK, Grieg minutt for musikk da hun fikk høre om dette prosjektet: «Vi visste jo at dette skulle gå på NRK, at det var jubileum og at mange har sett dette. Men det er litt annerledes når man får muligheten til å se dette samme året live. Vi er jo riktignok studenter, men vi håper jo folk ønsker å

komme for å høre på oss. Vi er vant til å øve inn mye repertoar, og de må vi jo være også. Som studenter skal vi jo forberedes til et arbeidsliv der man må være i stand til dette.»

Endre Aalberge Dahl som studerer siste år Bachelor er enig: «Det er ambisiøst! Men det også spennende! Og for min del må jeg innrømme at det er litt kult at du bare får utdelt sanger - værsågod, 12 sanger, dette skal du synge! - og det virker jo som Carsten har hatt en plan for hvem som skal synge hva, selv om det er mye å orientere seg om. Det er en veldig fin utfordring sanglig å måtte gjennomføre det. Det er ikke slik at man kan bare prøve dette her og så legger vi det vekk. Det er du selv som må stå for hvor bra det blir, og det er kanskje noe som reflekteres i arbeidslivet - at man må bare lære seg til at dette er noe man må få til, dette går bra.»

Sivert Jullumstrø i 3. mener det er sunt: «Jeg tror det er veldig sunt for alle som deltar å få gjort en slik konsert i Trondheim med full lengde. Det har stor betydning og er en fin måte å få vist seg fram utad. Jeg har sunget veldig lite Grieg og gleder meg til å få innstuderte det, få tips og triks til hvordan det bør eller kan fremføres. Og som norsk sangstudent tror jeg det er sunt å gjøre seg godt kjent med dette og ha mye Grieg på repertoaret.»

Thea: «Personlig elsker jeg å synge Grieg og har alltid gjort det så lenge jeg har sunget klassisk siden videregående. Jeg synes det ligger så fint for stemmen fordi han skriver ikke for operatisk eller dramatisk, selv om det er mye dramatik i det. Han skrev jo det meste for Nina som ikke hadde en så veldig operatisk stemme. Så det ligger fint. Det er deilig å synge det, og så får man bare velge å gjøre det så operatisk eller dramatisk som man ønsker selv.»

Så dette er positivt både for sangseksjonen og Institutt for Musikk?

Iver: «Ja! Ja. Det er begge de aspektene. Det er bra for kulturen, men det er også bra

for vårt miljø innad med hverandre. Det bygger et miljø innad og det er veldig kult å se hverandre jobbe innenfor samme stilart, der vi kan gi hverandre konstruktiv feedback og være på helt samme plan. Kjempedeilig!»

Sivert: «Det er veldig stas at det blir gjort et slikt prosjekt, og som student at man får så mye tillit til at man skal klare å dra det i land, fordi det er ganske mye repertoar og det er en stor konsert det er snakk om.» Thea: «Det er veldig kult at prosjektet er så stort. Det er lagt ned et stort arbeid på forhånd og det er godt å vite at vi har et så konkret prosjekt å jobbe mot. Vi har fått notene før sommeren og dermed hatt god tid til forberedelser. Vi får også vært mye sammen, øve sammen, høre på hverandre.» Endre: «Jeg tror kanskje dette gir en mulighet for at vi kan ha en litt mer samlet profil utover her i byen. På andre prosjekter kan det være slik at ikke alle kan være med. Men nå skal alle være med på maratonet. Da blir vi kjente med folk vi kanskje ikke kjente så godt fra før av, og det gir gode muligheter for å få promotert sangseksjonen mot publikum som kanskje ikke hører oss så ofte.»

Det blir jo en maratonhelg da!

Sivert: «For noen blir det kanskje litt voldsomt, og alle kommer sikkert ikke til å være på alle konsertene. Men noen kommer til å elske det, og alle kommer til å høre ting de liker. Endre: «Jeg tror det blir intenst, men håper det blir moro og at publikum ønsker å ta del i det hele.» Thea: «Det blir vel både morsomt og slitsomt vil jeg tro. En god sjanse for å oss til å være både tilskuer og utøver. I og med at alle synger vekselvis er det lenge mellom hver gang vi synger selv, og vi får sjans til å oppleve alle verkene i sammenheng.» Iver: «Åh, det blir jo helt konge. Beste type helg jeg kan se for meg. Nesten som å se hele Harry Potter serien, bare gøyere!»

Den ukuelige strygekvartet

Tekst: Jorunn Dugstad Illustrasjon: Fritz Fliege, fra *Der stillvergnügte Streichquartett*.



I dette nummeret av *Kammertoner* bringer vi første kapittel av "Das stillvergnügte Streichquartett", av Bruno Aulich og Ernst Heimeran. Dette var alle kammer-musikerens "bibel" helt fra den kom ut første gang i 1936. Den danske kontorsjef, cand jur. Max Thræn Knudsen var ivrig kammermusiker, og i en årrekke formann for Lyngby kammermusikforening. Han oversatte i sin tid deler av boka til dansk, til glede for sine kammermusikkvenner. Boka forteller alt en amatørmusiker trenger å vite, på en lett og humoristisk måte, og gir samtidig et fyldig innblikk i passende repertoar. Bokas første kapittel er:

Den ukuelige strygekvartet oppstår

Når man om aftenen henimod halvni på gaden møder en travl herre, som har violinkassen klemt under armen med den stumpe ende forrest, så kan man tage gift på, at det ikke er nogen professionel musiker – de er for længst på arbejde – men

derimod én, der spiller for sin fornøjelse – en dilettant. Dilettanter er i og for sig ikke folk, som ikke kan noget, men derimod folk, som gør noget, de slet ikke er nødt til at gøre.

I alle håndbøger henvises der højtideligt til, at dilettanter ofte har været kendte musikere, og at betegnelsen siden det 19. århundrede med urette er kommet i vanry. Man bør derfor skelne mellem den "dilettantiske" eller helt elendige dilettant og den "udilettantiske dilettant, den såkaldte amatør.

Man ser, at blot det at kendetegne denne slags musicerende mennesker støder på uhyre vanskeligheder. Amatør – hvilket forfærdeligt vidt begreb! Og man kan ikke engang klare sig med selve udtrykket amatør. Øre, øre, øre plejer musiklærerne at sige, så snart timen er ved at slutte. Det vigtigste er at musicere, for dilettanterne er slet ikke musikere, men mennesker, der musicerer.

Sådanne mennesker optræder sjældent alene. Professionelle musikere stræber efter at stå højt alene, amatørmusikere efter samvær. Det er let at forstå. For bortset fra klaverspilleren, som vi straks skal omtale nærmere, er den ensomme amatørmusiker en beklagelses-værdig fremtoning.

På eventyrbilleder ser man jo tit én, der fortryller mennesker og dyr med sin violin eller fløjte. Men det er jo også eventyrbilleder! For i almindelighed griber selv de nærmeste slægtninge flugten overfor den yngling, der spiller alene på violin. Derfor skaffer man ham så snart som muligt akkompagnement og venner ham, omtrent før han har lært at stryge med buen hen over de løse strenge, til at følge grundsætningen: "At være i forening med det gode er bedre end at være alene." (Rückert: "Brahmanernes visdom.")

Kun klaveret kan undvære partneren. Godt gjort! Det bliver dog også påskønnet af folk, som aldrig spiller på det, men hver dag støver det af. For det er et massivt møbel, - står der på sine egne ben og hævder sin selvstændighed. Det har den fødte ungkarlenatur og bliver derfor med rette undgået af alle selskabeligt indstillede væsener. Kommer det så senere og gerne vil spille lidt med, - og dette øjeblik kommer! - bliver det modtaget med den yderste mistro. Man prøver foreløbig med det gode og spiller sonater. Der findes f.eks. såkaldte violinsonater, på hvilke selv mestre som Beethoven og Mozart har anvendt megen tid. Ved nærmere betragtning afslører de fleste violinsonater sig som klaversonater. Det opdager man hurtigt ved, at klaveret aldrig holder mund, medens violinisten hele tiden må vente, til det bliver hans tur. Er det retfærdighed? Og selv, når han mener, at han har ordet, er han fuldstændig henvist til velviljen hos det instrument, som ganske vist bliver kaldt piano, men helst vil spille forte.

Derfor stræber violinstrygere med sarte strenge bort fra denne håbløse tvekamp hen mod trio. Ved trio forstår man uden videre

klavertrioen. Der er ganske vist andre trioer, men så må man udtrykkeligt sige til, f.eks. strygetrio og blæsetrio. Siger man kun trio, er der bestemt klaver med, og det er vel nok klaver for alle pengene! I trioer håber de forenede strygere - oftest violin og cello - ved et samtidigt flankeangreb at få klaveret i klemme. De fæhoveder! De må være glade, hvis de overhovedet kan høre sig selv, når de med deres sidste kræfter spiller unison. Man må dog anbefale dem hellere at undgå at lade det komme til kraftprøver, og ved at tage pianisten med det gode lejlighedsvis formå ham til at holde sig tilbage. Så kan man i nogen tid suge honning af trioens komposition. Man begynder med Gade og slutter med Dvorak, hvorved man altid tænker på "Dumky-trioen". Taler nogen om B-dur, mener han Schubert. Med opus 8 forstår man uden videre Brahms, - tænkes der på den af Pfitzner må man sige det. Nogle synes, at Mozart er let, og Spohr lønnende. Violin og cello skylder dog Beethoven mest. En skønne dag opdager de nemlig i "Gassenhauertrioen" den variation, hvor klaveret tier fuldstændigt stille. "Piano-tacet" står der jo skrevet. Vore strygere finder dette meget behageligt og beslutter kun at spille sådanne trioer, i hvilke piano tacet. Desværre er der kun meget få sådanne stykker.

Dette er det øjeblik, da begge strygere fatter den skumle plan at danne en kvartet, altså en forening, hvori der bliver kæmpet med lige våben, hvor alle er lige (tror de da). I dette historiske øjeblik flytter cellisten til en anden by, og violinisten står alene tilbage. Skal han angerfuldt igen spille sonater? Brodden sidder for dybt i hans bryst, beslutningen om at danne en strykekvartet har besat ham, selv om udsigterne dertil er mere håbløse end nogensinde.

Hvorfor slutter han sig så ikke til en bestående kvartet, måske først som 2. violin? Det er let forklaret. For det første føler han sig som 1. violin, han har dog faktisk ikke spillet de mange sonater forgæves, og for det andet er verden på én gang tom for amatørmusikere. I hvert fald

hans verden. For hvad hjælper det ham, at han, medens han vandrer rundt alene, her og der hører musik ud gennem vinduerne? Bitter bliver han stående lidt og lytter under et af dem, - siger til sig selv, at han ville gøre det meget bedre, og ville dog så gerne blive inviteret indenfor. For i hans bekendtskabskreds er der ikke en eneste, der spiller. Det er ligesom, når man pludselig skal bruge en stenograf dame. Man ved teoretisk, at der er masser af dem, men i praksis kender man ingen.

Hvad gør man i denne situation? Man averterer. Man skriver efter grundig overvejelse, at man for at danne en strygekvartet søger cellister, bratschister og 2. violiner. Man indrykker annoncen i nærheden af den, hvor damen i blå frakke bliver anmodet om et gensyn med henblik på nærmere bekendtskab, og hvor der står meddelelser, som

"Felix! W.g.h.m. ii. I. a. O. d.d. F.h.!" Man skriver naturligvis under mærke, f.eks. "Beethoven". Herpå reagerer talrige pianister og en mand, der forsikrer, at han i sin ungdom har medvirket i et skoleorkester. Mere sker der ikke. Samtidig lægger man med fortrydelse mærke til, at der samme sted ligeledes bliver søgt cellister, bratschister og andenvioliner. Bistert læser man det om andenviolinen, men endelig sejrer kærligheden til sagen, og man lægger billet ind. (Man svarer altså på en annonce som søger efter en annenfiolin. red. anm.)

Således opstår en kvartet, når man er heldig. For dem, hvem dette forekommer for usandsynligt, oplyses herved til opmuntning, at udgiverne af denne bog på lignende måde fandt hinanden for årtier siden og derfor er besjælet af ønsket om at meddele alle lidelses- og glædesfæller deres erfaringer.

Mesterklasser på Institutt for musikk under Kamfest

TIRSDAG 25. SEPTEMBER

Michel van der Aa
Musikkteknologi
09.30-11.00
Fjordgata 1

Malin William-Olsson
Kammermusikk/Strykere
10.00-12.00
K203, Krambugata

Joseph Kalichstein
Klaver
12.00-14.00
Kammersalen

Frederik Øland
Kammermusikk/Strykere
12.30-14.30
K203, Krambugata

ONSDAG 26. SEPTEMBER

Miah Persson
Sang
10.00-12.00 og 13.00-15.00
Rom 618

Rick Stotijn
Kontrabass
10.00-12.00
K203, Krambugata

FREDAG 28. SEPTEMBER

Malin William-Olsson
Unge musikere/Strykere
13.00-15.00
K203, Krambugata

TORSdag 27. SEPTEMBER

Frederik Øland
Kammermusikk/Strykere
10.00-12.00
K203, Krambugata

Johannes Rostamo
Cello
13.00-15.00
K203, Krambugata

Min favoritt-CD

Tekst: Geir Inge Lotsberg Foto: Håvard Lotsberg



I serien Min favoritt-CD, gir vi denne gangen ordet til Geir Inge Lotsberg. Han er nå kunstnerisk leder for TrondheimSolistene, er medlem av Oslo strykekvartett og underviser på Barrat Due musikk institutt.

Albumet «Årringer» med trompetisten Harry Kvebæk (1925-2012) har hatt betydning for meg gjennom mange år. Dette er en samleplate med opptak innspilt og utgitt på LP i 1977 og gjenutgitt på cd i 1996.

Harry Kvebæk var en markant profil og foregangsmann i Norsk musikkliv. Særlig som grunnlegger av og drivkraft i Ungdomssymfonikerne fra 1973, før dette solotrompetist i Filharmonisk Selskaps Orkester og senere professor ved Norges musikkhøgskole. Han engasjerte seg i musikklivet for å gi generasjonene etter ham muligheter han selv aldri fikk som ung, noe jeg selv og veldig mange har nytt godt av. Jeg kom i kontakt med Kvebæk gjennom

Ungdomssymfonikerne. Han var en usedvanlig personlighet med et helt lidenskapelig forhold til musikk. Med oss unge delte han uoppfordret undringen over så mangt; som en spesiell frase, Brahms eller naturtonene. Noen kvelder på kurset tok han frem trompeten og spilte noen få toner for oss. Da fornemmet vi alvoret og dybden men også lekenheten i hans musikalske univers.

Jeg vil spesielt trekke frem to verk på platen; Paul Hindemiths sonate fra 1939 med sluttkorallen «Alle Menchen müssen sterben» og Tromba solo av Ketil Hvoslef. Førstnevnte i samspill med Jens Harald Bratlie.

Tolkningen av Hindemith er preget av et sterkt uttrykksbehov, en rik nyanseringsskunst og et stort spenn i klangbehandlingen. Han tar store sjanser og spiller nærmest på grensen av det mulige for å oppnå det maksimale i uttrykket.

I Hvoslef skaper han en intens historie av noe som fort kunne blitt løsrevne og fragmenterte ideer. Denne fremføringen står som et forbilde for meg hva gjelder standard for interpretasjon av moderne musikk.

Årsaken til at denne platen stadig er aktuell for meg har å gjøre med Kvebæks egenart, dybde og sterke personlighet i spillet. Geir Inge Lotsberg

Årringer, LILY 116.

<https://tidal.com/album/443208>

spotify:album:7douV5tvYzZ9S8eHej6ZrL

KONSERTKALENDER HØST 2018

September		
Mandag 24. september kl 19.00 Ni Muser	Julie & Andreas: Releasekonsert "With the sky in our hands – the tangos" Med Julie og Andreas Rokseth, tangoharpe og bandoneon	Billetter 200/100 Konsertgalleriet
24. – 30. SEPTEMBER: TRONDHEIM KAMMERMUSIKKFESTIVAL se www.kamfest.no for program og billetter		
Oktober		
Onsdag 3. oktober kl 20.00 Dokkhuset Scene	Lisa Ullén solo + Large Unit	Billetter: www.dokkhuset.no Ny musikk Trondheim
Lørdag 6. oktober kl 22.00 Nidarosdomen	I begynnelsen var orgelet Magne H. Draagen, domkantor	Fri entré Nidaros domkirke og Vår Frue menighet
Mandag 8. oktober kl 19.00 Ni Muser	Trio no treble - en stryketrio med mørke røster og dyp klang. Variert program! L.M. Høllås, bratsj; E. Rossbach Heier, cello; J. Brødreskift, bass	Billetter 200/150 Konsertgalleriet
Onsdag 17. oktober kl 20.00 Dokkhuset Scene	Trondheim Voices: FOLKLORE Musikk komponert av Helge Sten og Ståle Storløkken	Billetter: www.dokkhuset.no
Søndag 21. oktober kl 19.00 Kolstad kirke	Bach i Kolstad kirke Bachs sonater for violin og obligat cembalo. Medvirke- ende: Seiki Ueno og Erling With Aasgård	Billetter 150 Kolstad Menighet
Lørdag 27. oktober kl 14.00 Rådhusalen, Folkebibli- oteket	Cancionera de Upsala – spansk musikk fra 1500-tal- let. Ang Passang m/ H. Gjermundsen, sopran; M. Gabard, gambe; A. Lines, lutt og vihuela; Ø. Luckow, blåseinstr.; C.H. Waadeland, perkusjon. Dir.: Randi Dugstad	Billetter 200/100 Ang Passang
November		
Lørdag 3. november kl 22.00 Nidarosdomen	I begynnelsen var orgelet Gro Bergrabb, domkantor i Bodø domkirke	Fri entré Nidaros domkirke og Vår Frue menighet
Lørdag 3. november kl 19.00 Rockheim	Trondheim Sinfonietta Konsert med bestillingsverk av Hilmar Thordarson	
Lørdag 10. november kl 20.00 Dokkhuset Scene	Trondheimsolistene 30 år! Jubileumskonsert med gjester og god stemning	Billetter: www.dokkhuset.no
Søndag 11. november kl 20.00 Nidarosdomen	Høstkonsert med Domkoret Scarlattis Stabat mater med orgelimprovisasjoner	Billetter: 250/230/150 Nidaros domkirke og Vår Frue menighet
Mandag 19. november kl 19.00 Ni Muser	Taffelpikene: Less Obvious Rykende fersk musikk fra nålevende norske kompon- ister. L. Taylor Hansen, fløyte; S. Strand, klarinett; I. Åhlander, klarinett; S. Ytre-Arne, videokunst	Billetter 150/100 Konsertgalleriet
Lørdag 24. november kl 20.00 Dokkhuset Scene	Music for a while m. Tora Augestad. Musikk av Purcell, Bach, Händel, Weill ++	Billetter: www.dokkhuset.no
Søndag 25. november kl 19.00 Kolstad kirke	Bachs Goldbergvariasjoner Erling With Aasgård, cembalo. Servering av mat og drikke i pausen	Billetter 150 Kolstad menighet

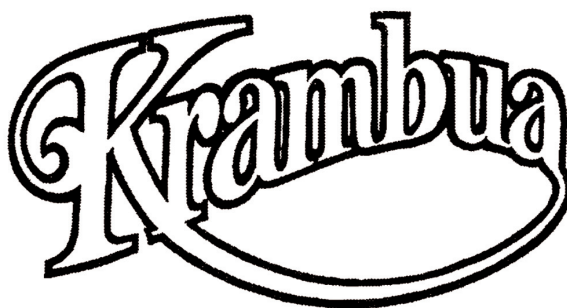
Innlegg til konsertkalenderen kan sendes til Trondheim kammermusikalske selskap
v/Marit Danielsen, epost: marit@trondheimsolistene.no. **Neste frist: 1. november.**

Tradisjonsrik spesialforretning for strykeinstrumenter

- Eget verksted
- Coda-Diamond og Arcus karbonfiberbuer på lager
- Strenger, også hardingfele og klassisk gitar
- Meget stort utvalg instrumenter og rekvisita
- Fiolin barne-sett fra kr. 2.500,-
- Gode 4/4 fiolinsett rigget med høykvalitets strenger
- Kontrabasser for amatører og profesjonelle
- Karl Peteri instrumenter, proffkvalitet
- Bl.a. Zoltan Bakos fioliner i div. prisklasser



Fjordgt. 3 – Trondheim - tlf. 73 51 73 80 – www.viken-violiner.no



– Et spise -drikke -treffsted med alle rettigheter

Krambugt. 12, 7010 Trondheim • Tel. 73 53 52 53 • www.krambuatrandheim.no



FLØYTESPESIALISTEN
+47 40 40 45 84 • www.panmusikk.no

 **YAMAHA**



*The Muramatsu
flute*

Altus

Philipp Hammig

Pearl Flutes



TRONDHEIM
SYMFONIORKESTER

TSOs kammerkonserter

Rådhusalen, Trondheim folkebibliotek
Søndager kl. 13.00

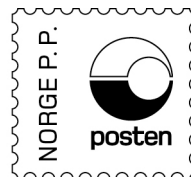
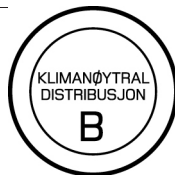
Aktuelle søndager og program annonseres

Se gjerne
www.tso.no/program-kammerkonserter

Gratis adgang!

Annonce CopyCat

Avsender: Trondheim Kammermusikalske Selskap, Postboks 8867 Nedre Elvehavn, 7481 TRONDHEIM



TRONDHEIM SOLISTENE